

“โคก หนอง นา พช. เราทำได้ เราทำได้ เราทำได้”

โดย นายประทีป ฤทธิพันธ์

นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ในปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ กรมการพัฒนาชุมชนได้น้อมนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ชนบท ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดทฤษฎีใหม่เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความสุข ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ด้วยการน้อมนำศาสตร์พระราชา ในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม การพึ่งพาตนเอง เพื่อให้สามารถบริหารจัดการตนเองและชุมชนให้มีความสุขได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง

ข้าพเจ้าพัฒนากรน้อย ซึ่งบรรจรับราชการได้สองปีกว่าๆ เรียนจบรัฐศาสตร์ ด้านการปกครองมา ไม่มีความรู้ทางด้านการดูแลแบบแปลน การคำนวณหาปริมาตรที่ดินที่ต้องคำนวณจากแบบหนองที่กรมฯ ได้ออกแบบมา ไม่มีองค์ความรู้ทางด้านช่างเลย เมื่อได้ศึกษาเอกสารแบบแปลน โคก หนอง นา โมเดล ในเบื้องต้นแล้ว พวกเราเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอก็จะทำอะไรก่อนดีละ งานโครงการนี้ถึงจะเดินต่อไปได้ ในเมื่อพวกเราไม่มีความรู้ทางด้านช่างเลย

เมื่อได้รับการกิจจากกรมการพัฒนาชุมชนให้ขับเคลื่อนโครงการโคกหนองนา โมเดล ตามตนเองว่าเราจะทำได้มัย จะไปเชิญชวนประชาสัมพันธให้ชาวบ้านมาเข้าร่วมโครงการโดยวิธีไหน ชาวบ้านถึงจะสนใจในโครงการนี้ ในเมื่อตัวพัฒนากรยังไม่เข้าใจในแบบแปลนและรูปแบบการขุดของหนองที่ไม่เหมือนการขุดที่ไหนมาก่อน ที่สำคัญต้องให้ได้ตรงกับแบบมาตรฐานที่กรมฯ กำหนดมา และต้องให้ครบองค์ตามหลักกิจกรรมธรรมชาติ คือในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ ต้องมีโคก มีหนอง มีนา ไม่งั้นจะทำการเบิกจ่ายไม่ได้และเสี่ยงต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานที่จะเข้ามาตรวจสอบความถูกต้องและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณที่เป็นเงินภาษีของประชาชน

ในการลงพื้นที่ชุมชนเพื่อหาครัวเรือนเป้าหมายที่จะเข้าร่วมโครงการโคกหนองนาโมเดลฯ ต้องขอความร่วมมือผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ช่วยหาและประชาสัมพันธ์ให้ลูกบ้านที่มีความสนใจประเภทหัวใจสู้ เข้าร่วมให้มาสมัคร แต่ก็ไม่มีครัวเรือนใดจะเข้าร่วมเลยเพราะกลัวจะเสียพื้นที่นา กลัวจะไม่ได้ผล กลัวทำให้เสียที่ดินในการขุดไปไม่คุ้มค่า แต่พัฒนากรอย่างพวกเราก็ไม่ย่อท้อ พวกเราก็มาขอความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ถ้าหมู่บ้านไหนไม่มีผู้สนใจที่จะมาสมัครเข้าร่วมโครงการเลย ก็ขอให้ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านนั้นเข้าร่วมโครงการเอง เพื่อเป็นครัวเรือนตัวอย่างในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านเมื่อเห็นความตั้งใจของเราเจ้าหน้าที่ พช. ที่อยากให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและรักษาผลประโยชน์ของพี่น้องประชาชนที่จะได้รับ ผู้ใหญ่บ้านก็ช่วยประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง จนในที่สุดก็มีครัวเรือนที่สนใจเข้ามาสมัครกันหลายคน ในบางหมู่บ้านก็มาสมัครหลายครัวเรือน รวมทั้งผู้ใหญ่บ้านหลายๆท่าน ก็เข้าร่วมโครงการฯ เช่นกัน รวมแล้วมีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการโคก หนอง นาโมเดลฯ ในพื้นที่อำเภอยางชัย ๖๖ แปลง มีขนาด ๑๕ ไร่ CLM ๑ ครัวเรือน และ HLM ขนาด ๑ ไร่และ ๓ ไร่ ๖๕ ครัวเรือน ครอบคลุม ทั้ง ๕ ตำบล ในพื้นที่อำเภอยางชัย “เราทำได้ เราทำได้ เราทำได้ ในยกที่ ๑”

กระบวนการงานต่อไปเมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณในการจัดสรรมาแล้วให้ดำเนินการโครงการ เราต้องประกาศเชิญชวนหาผู้รับจ้างชุด ได้ประชาสัมพันธ์เชิญชวน ก็มีผู้รับจ้างชุดที่สนใจจะเข้าร่วมรับจ้างชุด แต่เมื่อได้รับฟังเงื่อนไขของงานที่จะต้องทำตามแบบมาตรฐานที่กรมฯ กำหนดไว้ และในส่วนของอำเภอต้องช่วยทางช่าง อปท. ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากทางอำเภอให้เป็นผู้กำหนดราคากลาง ช่างคำนวณหาปริมาณครุฑดินได้เลือกใช้ตามแบบแคตตาล็อก ซึ่งการคำนวณหาค่าการชุดตามจำนวนครุฑดินที่ชุดได้เป็นราคากลางที่ต่ำกว่างบประมาณที่ได้จัดสรรมาค่อนข้างมาก ทำให้ผู้รับจ้างไม่รับงานชุดเพราะกลัวว่าจะทำไม่ได้ กลัวไม่คุ้มและขาดทุน แล้วจะทำยังยั้งดีละที่นี้ คราวเรือนผู้เข้าร่วมโครงการประเภทหัวไวใจสู้ก็มีแล้ว งบประมาณก็ได้รับการจัดสรรมาแล้ว แต่ยังไม่ผู้รับจ้างชุด ทีมงาน พช.อำเภอต้องช่วยเป็นกังวลกันมาก แต่ก็ไม่ย่อท้อลงพื้นที่หาผู้นำ หรือผู้ที่รู้จักกับผู้รับจ้างชุดในพื้นที่ ให้ช่วยแนะนำและช่วยติดต่อหาให้ พช.จะส่งหนังสือและหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการชุดให้ศึกษาพิจารณา ด้วยได้รับความร่วมมือจากหลายๆฝ่าย ก็มีผู้สนใจมายื่นเสนอที่จะทำการชุดหลายราย และมีผู้รับจ้างในพื้นที่อำเภอต้องช่วยด้วย ซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้ให้คนในพื้นที่ด้วย จนในที่สุดก็สำเร็จเรื่องของผู้ที่จะมารับชุดปรับพื้นที่ดินโครงการโคกหนองนา โมเดล และดำเนินการตามขั้นตอนที่ถูกต้อง “เราทำได้ เราทำได้ เราทำได้ ในยกที่ ๒”

ในส่วนของพื้นที่ระหว่างการชุดนั้นได้พบเจออุปสรรคมากมายทั้งเรื่องของสภาพดิน ฝนฟ้าอากาศ เจ้าของแปลงที่อยากได้นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด บางแปลงก็มีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ข้างเคียง พัฒนาการต้องรับบทบาทเจ้าหน้าที่ไกลเกลี่ยไปพูดคุยทำความเข้าใจกัน รับไปอีกตำแหน่งหนึ่งโดยปริยาย เพื่อที่จะทำให้งานเดินหน้าต่อไปได้และไม่ต้องมีเรื่องฟ้องร้องกัน วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ไม่ต้องพูดถึงในช่วงเวลานี้ไม่มีวันหยุดสำหรับพวกเรา รวมทั้งทีมงาน นพต.ด้วย ก็ขอความร่วมมือให้ช่วยกัน หลากหลายแปลงเจ้าของแปลงก็มีปัญหาเป็นอุปสรรคเสียเอง พวกเราทั้งกราบทั้งไหว้ทั้งขอร้อง เพื่อที่จะให้งานสำเร็จ และให้ได้ตรงตามแบบที่กำหนด เพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์จากการชุดมากที่สุด ให้สมกับเงินภาษีของประชาชนที่นำมาใช้กับโครงการโคกหนองนา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า กระบวนการชุดและการตรวจรับงานชุด ก็สำเร็จผ่านไปด้วยความถูกต้องทั้ง ๖๖ แปลงสำเร็จไปด้วยดี ด้วยความสามัคคี ด้วยความอดทนของทีมงาน พช.อำเภอต้องช่วยทีมงาน นพต.อำเภอต้องช่วย และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นเจ้าที่ข้างจาก อปท. เจ้าหน้าที่จากส่วนราชการต่างๆที่ได้มาเป็นกรรมการร่วมในการตรวจรับงานชุด หันกำหนดการเบิกจ่ายงบประมาณในที่สุด “เราทำได้ เราทำได้ เราทำได้ ในยกที่ ๓ ยกปิดงานสำเร็จ”

โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เป็นโครงการที่ทำให้เกิดความรักความสามัคคีจากหลายๆฝ่าย เกิดความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน เกิดความร่วมมือร่วมใจ มีการแบ่งปัน เป็นโครงการที่ทำให้ความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนดีขึ้น จับต้องได้ เกิดรายได้ในครอบครัว เกิดการแบ่งปันในชุมชน เกิดการสร้างงาน ทำให้คนในชุมชนหรือครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการมีความขยันขันแข็งในการที่จะปลูกพืชผักผลไม้ในพื้นที่ให้เจริญเติบโตออกงาม และที่สำคัญค่ากล่าวที่ว่า “พัฒนากร คือศรัทธาที่เดินได้ คือไม้เท้าหลังของชาวบ้าน” ยังเป็นมนต์ขลัง มาถึงวันนี้อย่างภาคภูมิใจของคน พช.

“เราทำได้ เราทำได้ เราทำได้” กรมการพัฒนาชุมชน ที่รัก

โคกหนองนา พช. เราทำได้ เราทำได้ เราทำได้

